

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Trdovratna Evropa.

T. zv. kulturna Evropa še vedno ni dovolj blamirana. To se pravi: blamaže je že dovolj, toda priznati je nečejo. Blamažo ljudje neradi priznajo in kako naj bi jo priznal ponosni nemški kulturni narod. Da bi svojo blamažo pokrili, se bahajo s svojo močjo, češ: balkanske države bodo sad svojih zmag le tedaj, ko bomo mi hoteli. To se pravi: državni ponos! Kakor da je n. pr. kaj častnega, ako silnejši proti slabšemu! Kakor da bi bilo kaj velikega, ako stara slavna Avstrija napove vojno malemu od vojne izčrpanemu sosedu!... Kakor da bi bilo kaj slavnega, ako bi v taki vojni zmagali!

Nemška zavist gre tako daleč, da niti drugim ne pusti, da bi se veselili zmage, ki so jih priborili Srbi in Bolgari v boju proti Turkom. To je značilno. Zato je vlada razpustila občinske zastope nekaterih mest v Dalmaciji. Veseliti se takih zmag je baje — nepatriotično!

O kako slavni so taki čini! Za srbske in bolgarske zmage se Slovani v Avstriji ne smejo navduševati. Torej tudi navdušenje je že prepovedano.

Navdušenje za Albance, to je znak resničnega patriotizma v Avstriji. Kdor danes ne kriči z vladnim in od vlade odvisnim časopisjem: »Živela neodvisna Albanija!«, ta je veleizdajalec, in le velikodušnosti državnih pravdnikov v Avstriji je pripisati, da taki ljudje ne romajo naravnost v keljo. Gospod poslanec Jerzabek meni celo, da je pravi Avstrijec le tisti, ki bi rad, da bi Avstrija anektirala tudi Sandžak in Solun, grof Sternberg pa, ki je zadnja leta zašel med najgorečnejše patriote, meni celo, da avstrijsko domoljubje zahteva, da zraven še celo Srbijo okupiramo. Značilno za te patriote je, da bi z osvojitvijo Srbije bili zadovoljni. Albanijo pa hočejo imeti neodvisno, da se ne zamerimo Italiji, ki ne more dopustiti, da bi Albanija postala avstrijska. »Armeezeitung«, ki je svojčas zahtevala, da napademo Italijo, hoče danes, da napovemo vojsko Rusiji. Najbolj imenitni so pa listi nemškega »Nationalverbanda«, zlasti zmešana »Tagespost«, ki na eni strani hočejo mir, na drugi pa rožljajo s sabljo in govorijo o »življenjskih interesih« Avstrije, katerih pa še nihče ni definiral. Grof Berchtold modro molči, časopisje vladnih strank pa je dobilo parolo, označiti za življenjski interes Avstrije svobodno Albanijo, kar zdaj dannadan ponavlja kakor muezzin svoj Allah il Allah. Mi bi pa te gosnede vprašali, ali nam ni Hrvatska veliko bližja, kakor Albanija? Ves svet se mora vendar norčevati iz nemških »patriotov«, ki kriče, da mora Albanija postati neodvisna, na Hrvatskem pa se dopušča najkrutejša diktatura.

Svobodna Albanija! se razlega zdaj po Avstriji, če pa kdo v Zagrebu vzklíkne »Svobodna Hrvatska!« ga zapro, da je črn. Ginljivo naivno je tudi zaupanje, ki ga goje najnovejši nemški veleavstrijski nasproti Italiji, ki pa komaj čaka, kako bi nas mogla v Albaniji preteči. Politično konfuznost avstrijskih Nemcev dokazuje jako drastično tudi to, kako se eni ogrevajo za aneksijo poti do Soluna, drugi pa se vsake aneksije boje. Prvi pravijo, da bi se na ta način nemška kultura na jug razširila, drugi pa, da bi se na ta način Avstrija le poslovala. Komaj dva

nemška lista se danes strinjata, vendar pa enodušno pojo po taktu iz zunanjega urada lepo pesmico o avtonomni Albaniji in Lešu ter Draču. Najlepše pa bo to, kako bodo ti »patriotje« najbrže iznenadeni, ko bo naš zunanji urad košček »nedotakljive« Albanije Srbiji vendarle pripustil, kakor se bo z največjo gotovostjo zgodilo. Potem bo tudi grof Berchtold postal »veleizdajalec« in grof Sternberg ga bo djal ob glavo, če ne bo Berchtold v kompenzacijo vse te navdušene ljudi priporočil Albancem, da jih imenujejo za svoje ministre. To bi zaslužili.

Ta citat velja enkrat za vselej. Toda misli in čustva so menda tudi v Avstriji še prosta, zato mi ne upamo, da bi se v dogledni dobi misli in čustva slovanskih avstrijskih državljani izpremenila.

Da so se nemški listi v začetku vojne postavili na turško, oziroma na protislovansko stran — se nismo čudili. Toda da se po enem mesecu zmag niso spametovali, to je trdovratnost. Ravno ta trdovratnost bo stalen propad med slovanskim Balkanom in Evropo — dokler ne pride čas, ko bo Evropa spoznala — kako je grešila sama proti sebi, ker je zatajila kakor mačeha svoje otroke in je varovala tuica...

Na diplomatskem obneblju se vsak dan bolj jasni. Vemo sicer, da hoče Avstrija z vso evropsko trdovratnostjo izbojevati svoje albanske zahteve — tudi je zato zbrala svoje sile — toda upati je še vedno, da se ohrani mir. Ako se to ne zgodi, bo temu kriva le trdovratnost, ki ni zmožna spoznati resnice in gre svojo pot — tudi če je napačna.

Ravno Srbija je s svojo zmago pri Bitolju pokazala, kaj zna. Ako bi Nemci dosegli tako zmago — bi jo slavili po vsej Evropi, seveda, ker je to srbska zmaga — je ne smejo slaviti niti avstrijski Slovani. Pač slavimo jo — toda v duhu in v resnici. To bo proslava — enaka zmagi.

Vojna.

Carigradske vesti vedo silno mnogo povedati o silajni zmagi pri Čataldži. Seveda moramo te vesti, kakor sploh vse turške vesti, sprejeti z veliko rezervno, pa najsibodo tudi uradne. Sedanja vojna je pokazala, da se na turška poročila ni čisto nič zanesti. Če pregledamo te vesti, bomo na prvi hip zaznali veliko nesoglasje. Poročila govore, da se Bolgari umikajo proti Čorlu, a artilerijski boj še vedno divja. Mogoče je, da so Turki morda dosegli kake manjše uspehe, o kaki odločilni zmagi pri Čataldži pa se seveda niti govoriti ne more. Iz Sofije ni nobenih poročil. Pa četudi vernjemo turškim poročilom o zmagi, ni izključeno, da so se Bolgari umaknili le iz strateških razlogov. Na vsak način je treba počakati vesti iz Sofije — in te bomo po znani bolgarski metodi dobili tedaj, ko pade končna odločitev. Z ozirom na dosežanje velike uspehe bolgarske armade se nam ni treba bati, da bi Turki sedaj zmagali in uničili dosežanje bolgarske uspehe.

Dočim je na skrajnem vzhodnem bojišču situacija skrajno nejasna, prihaja, kakor smo že včeraj poročali, s srbsko-turškega bojišča poročilo o kolosalni srbski zmagi pri Bitolju, kjer so



Bolgari pred carigradskimi vrati.

Bolgar (zunaj):

Hej, odprite, hej, odprite!
Kaj se pa tako bojite? —

Turki:

Oj, tiščite, oj, tiščite —
zdaj Bolgar gre k nam v vizite!

Bolgar:

Hej, odprite, hej, odprite!
Kaj se pa tako bojite?

Turki:

Alah, Alah, kaj bo s tega
že na vrata nam posega.

Bolgar:

Hej, Turčini, hej, junaki
kaj vas strašijo koraki?
Kaj kričite, kot brez uma —
ali nimate poguma?
Saj ste vedno govorili,
da nas bodete pobili —
zdaj prišel sem — zdaj odprite,
zdaj, junaki, govorite!

Turki:

Čujte, čujte, kaj nam pravi,
nas gotovo vse podavi.

Turek (pri strani):

Alah, Alah, ti se usmili,
reši nas v veliki sili,
pred sovražnimi Bolgari,
Alah, Carigrad obvari,
če Bolgar nam v mesto stopi,
konec Turka bo v Evropi.

Bolgar:

Hej, Turčini, hej, odprite,
nič se dolgo ne branite,

če ne boste nam odprli,
bomo s silo v mesto vdrl.

Turki:

Oj, slušajte, kaj grozi,
zdaj je konec naših dni.

Turek (na strani):

Da bi Nemci se zavzeli,
in nam Carigrad otehi —
da bi slavni diplomati,
nam hoteli pomagati.

Bolgar:

Nič ne čakajte pomoči,
kaj zvonili bi po toči,
nihče več vam ne pomaga
nikdar več ne grem spred praga.

Turki:

Jej, o jej, kaj bo iz tega,
to velika je zadrega,
če ne gre spred Carigrada,
vsi poginemo od glada.

Turek:

Alah, Alah, čuj molitve
ali ni nikjer rešitve.
Mi smo zate se borili,
pse kristjanske smo morili,
zdaj je konec tvoje slave,
konec naše je države...

Bolgar:

Hej, Turčini, hrabra jata,
brzo mi odprite vrata,
dolgo, dolgo smo trpeli,
kar ste zla nam prizadeli,
vas prosili smo pravice,
vi ste delali krivice.

LISTEK

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Prepričan sem, ako ga zapletete v zadosti dolg razgovor, boste dosegli že nocoj precejšnje uspehe...«

»Upam, da se mi posreči...«

»Z Bogom torej, mesir. Odhajam... Vrnem se v tišino svojega samostana, premišljevali v tišini in molitvi o besedi božji, ki nam jo je ukazano oznanjevati.«

»A jaz hočem premišljevat o vaših besedah, častitljivi učenik. Današnji dan mi bo v vsem mojem življenju eden najlepših in najdražjih spominov... Shranil bom kozarec, iz katerega ste pili; nihče se ga več ne dotakne s svojimi ustinicami...«

Lojola je sedel v svojo kočijo, ki je takoj oddrdrala.

Rablé se je naglo vrnil v obednico.

»Ali veste, kako je ime možu, ki je pravkar odšel?« je vprašal Kalvina.

»Naj bo kdorkoli, nič prida ga ni!«

»Ime mu je Ignacij De Lojola!...«

»On!... Saj sem si skoraj že mislil!...«

»Ako vam smem dati dober svet...«

»Razumem vas: takoj se odpeljem v Ženevo...«

Rablé se je nasmešnil.

Naglo se je poslovil Kalvin od svojega gosta; dve minuti nato je oddrdrala njegova kočija v polnem diru.

Rablé pa se je široko nasmejal.

»Kaj praviš o tej šali?« je dejal Manfredu, ki je opasoval svoj meč.

»Pravim, mojster, da ste si pridobili dva smrtna sovražnika. Glavo stavim, da vam ne odpustita svoje žive dni.«

»Eh! Bojim se ju, hahaha!... Saj je kralj na moji strani. In še več: z mano je moja čista vest... A zdaj, ko sva sama, pijva še par kupic tega blagoslovljenega krepčila, da se ob pijači pomeniva o tvojem popotovanju.«

»Moje popotovanje je pri kraju, mojster; vrnem se v Pariz.«

»K Doletu greš, kaj ne da?«

»To najprej. Potem pa v Dvor Čudežev! Vaš Lojola pravi, da bo vse poklal, podavil in iztrebil... Tega, da bo imel opravka z ljudmi, ki se radi branijo, si menda niti ne misli!... Ah, mojster, dolgčas mi je bilo — zdaj pa se čutim kakor prerojenega! V boj, če se že hočejo bit! Boj na življenje in smrt, če nas upajo ukrotiti z orožjem! Mojster, v kratkem boste slišali o velikih rečeh!...«

To reči, se je obrnil tudi Manfred k vrtnim vratom, skočil prožno na svojega konjička in oddijal v galopu.

Rablé si je otožno nalil kozarec in ga podržal kvišku, da se je vino zaiskrilo v luči.

Nato ga je izpil v pobožnih, srebačjih požirkih.

In zamrmral je sam pri sebi.

»Ali je res mogoče, da žive krščanski ljudje zato na svetu, da trgajo drug drugega kakor volkovi, ko je vendar toliko možnosti, veseliti se bratovsko življenja! Ali je mogoče, da tuhtajo kako bi prelivali kri, ko jim je dodelila mati narava, da morejo prelivati vino!«

»Gospoda kralja se mi ne zdita zadovoljna z obedom!« se je oglasila deklica Jerica.

»Motiš se, hčerka; kar očaralo ju je!«

»Pa se nista izkazala niti pri kuri, niti pri pasteti.«

»Imata pač takšne manire pri jedi...«

»Kregala sta se, namesto, da bi jedla.«

»To so kraljevske šege, hčerka moja. Ne vznemirjaj se; rajša mi nalij kozarec iz onele steklenice... da, iz tiste... ki še ni odmašena. Ta kapljica je pravi biser, sami angelci bi jo pili...«

XXXII.

Glas je klical Manfreda.

V krasni hiši, ki je bila v Parizu njeno bivališče, je sedela knežinja Beatrice in vezla; zdajci pa je izpustila umetno tkanino iz rok. Že dolge ure je trudila na njej svoje prste, da bi si raztresla duha. Toda mahoma ji je zmanjkalo poguma.

Skrita bol je prekipela v njenem srcu. Solze so ji zalile oči in ji preplavile lici.

Njen sin! Kdo ji vrne sina!

Dvajset let je iztikala po Italiji in sejala rumeno zlato, dočim se je Ragastan, drug njene srca, izpostavljal najnevarnejšim prigradam, da bi našel kako vest, kako sled — vsaj majhen podatek, kje iskati ugrabljenega otroka.

Nič! Vse venomer nič!

Nazadnje sta se bila obrnila v Pariz, po čudnem nasvetu, ki jima ga je dal neki cigan v napoljski krčmi. Tu sta začela iznova svoje iskanje.

Toda dnevi so minevali, ne da bi se vrnil ljubljani sin v očetovo in materino naročje.

Beatrice je obupavala.

Gotovo je bil mrtev!

Krčevito ihtenje je stresalo njeno grud ob tel kruti misli.

Zdajci pa je dvignila glavo; začula je bila nagle korake.

Neutrudni Ragastan se je bil odpravil tudi tisto jutro zarana na iskanje.

Zdaj se je vračal.

Kakšne novice? Ali ji poreče, kakor že tolikokrat, z žalostnim pogledom, ki je polnil njeno srce z obupom:

»Nič!«

Naglo si je obrisala solzno lice, da ne bi videl, da je jokala.

V tistem trenutku je odprl vrata. Njegov obraz se je pojavil v polni luči.

Bil je ves razburjen.

Radost? Boolest? Beatrice ni mogla takoj spoznati.

Zvesti Spadakapa si je nemirno sukal brke; videlo se je, da je natanko istega mnenja kakor njegov gospodar.

»Kaj mu je? Govori, govori brž, ljubljani moj! Ne muči me z molčanjem!«

Z nepopisno nežnostjo jo je stisnil v naročje.

»Pomiri se, draga žena. Ničesar še ni... doslej, Pomiri se, vse ti povem.«

Napela je vse svoje sile, da je premagala razburjena čustva. Samo njene oči so pričale, kakšna vročica ji pali srce.

»Poslušam te!« je zamrmrala.

»Bodi močna, Beatrice. Sam ne vem, ali ti prinašam nadejo ali razočaranje; davi sem bil zopet v Dvoru Čudežev. Ne vem, kaj me vedno žene tja. Ako je najin sin v Parizu — potem, se mi vidi, da ga najdeva tam.«

»Saj tam ga je videl tisti napoljski cigan,« ga je prekinila nesrečna mati.

(Dalje.)

dolgo čakali smo dneva,
da konča se naša reva,
zdaj je konec — hej, odprite,
zdaj vi milosti prositel!

Turki:

Ali slišite, kaj hoče,
naš usmili se, mogoče?

Bolgar:

To bom storil svoje volje
kakor bo kazalo bolje.
Dokler jaz sem bil še rob —
niste milosti poznali,
če si damo zob za zob,
lahko vse bi vas poklati,
vse zločine prejšnjih dob,
bi nad vami maščevali.

Turki:

Alah, Alah, o pomozil,
trepetamo v smrtni grozi.

Turek:

Mohamed, ti čudež stori,
diplomate pregovori...

Bolgar:

Kaj junaki trepetate?
Upate na diplomate?
Vaša ura je odbila —
hej, odprite —
zdaj prišel je dan plačila.
(Odpre vrata.)

Srbi ujeli nič manj kot 50.000 Turkov z vsemi
generali vred. V srbske roke je padel tudi vr-
hovni turški poveljnik Zekki-paša.

Turška moč v Evropi je razbita, le skrajni
komadi njenega repa brca še pri Bosporu in v
agoniji ležita Drinopolje in Skader.

Crnogorci so zavzeli Sv. Ivan Medu-
vanski in prizadejali mali turški armadi velike iz-
gube.

V političnem položaju je zanimiv odgovor
ministrskega predsednika Nikole Pašića na
noto trozveze glede srbskih luk ob Jadranskem
morju.

KATASTROFA TURŠKE ARMADE PRI BITOLJU.

Belgrad, 18. novembra. Bitka pri Bitolju
se je začela v nedeljo, dočim je že v petek pri-
šlo do krvavega spopada srbske kavalarije z
delom turške armade pri Draginci. Turške čete
so zasedle vse hribe, od katerih so nekateri vi-
soki 1200 metrov. Srbi so imeli silno nerodne
pozicije. Bili so na odprtem terenu, ki je bil
vrh tega še poplavljen vsled izstopa rek vsled
zadnjega deževja in nalivov. A Srbi se niso
zmenili za vse te neugodnosti in so z nadčloveš-
kim trudom premagali vse ovire. V nedeljo
zvečer so že zasedli važne pozicije Berance,
Zrnoboski hrib, Oblakovo in Topeši. S tem je
bila usoda turške armade takorekoč zapeče-
tena. V ponedeljek zjutraj so Srbi začeli pro-
dirati direktno proti mestu.

OPERACIJE PROTI BITOLJU.

Belgrad, 18. novembra. V Bitolju je bila
zbrana cela turška armada, ki se je po porazih
pri Kumanovu, Kalkamdelu, Gostivaru, Kičevu,
Veslu in Prilepu umaknila. V celem je bilo še
okolo 50.000 mož, dočim je okolo 50.000 mož
v prejšnjih bojih padlo na bojišču, oziroma padlo
v srbske roke. Armada je imela še okolo 60 to-
pov. Poveljniki turške armade so bili Fethy-
paša, bivši turški poslanik v Belgradu (povelj-
nik skopeljskega kora), Džavid-paša (bivši
turški poveljnik zoper Albance), Said-paša (po-
veljnik solunskega kora) in Niaz-paša s svojimi
prostovoljci iz Resne. Vrhovni turški poveljnik
pa je bil Zekki-paša, ki je vodil tudi bitko pri
Kumanovu. Srbska armada je prodirala proti
Bitolju od dveh strani in je imela načrt, Turkom
popolnoma odrezati povratek in jih prisiliti h
kapitulaciji. Glavna srbska armada, 60.000 mož,
je prodirala od Prilepa in je na vzhodnem delu
izvršila obkolilni manever. Druga kolona,
25.000 mož, obstoječa iz ene divizije tretje ar-
made, pa je prišla iz Kičeva, zasedla vse vi-
šine severozapadno od Bitolja in preprečila
Turkom umikanje proti ohridskemu jezeru in
jezeru Prespa. Istočasno so Grki prodirali od
juga in sicer ena divizija od Florine, druga od
Vodene, tako da so bili Turki zajeti od vseh
strani. Vendar se je Srbom posrečilo vjeti
Turke še preje, preden so prišli Grki.

PADEC BITOLJA IN KAPITULACIJA TURŠKE ARMADE.

Belgrad, 18. novembra. Po dvadnevem
boju se je srbski armadi posrečilo zavzeti vse
važnejše pozicije pred Bitoljem. Turki so bili
prisiljeni, umakniti se v mesto.

Belgrad, 18. novembra. Srbska armada je
danes popolnoma potolčila Turke pri Bitolju.
Turške čete so se umaknile na vsej črti.

Belgrad, 18. novembra. Danes je Bitolj pa-
del po krvavih bojih, ki so divljali od petka. Tur-
ška armada je bila popolnoma razbita in ob-
koljena od vseh strani. Ko je Zekki-paša uvidel,
da je vsak nadaljni odpor brezuspešen, je nazna-
nil kapitulacijo armade. Petdeset tisoč Turkov
se je udalo s topovi in vsemi poveljniki. Vjeti
so Zekki-paša, Fethi-paša in Džavid-paša.

Belgrad, 18. novembra. V Bitolju so vjeti
vsi turški generali, med njimi tudi Zekki-paša
in bivši turški poslanik v Belgradu, Fethi-paša.

ČRNOGORCI ZAVZELI SV. IVAN MEDU- ANSKI.

Rieka, 18. novembra. Čete generala Mar-
tinovića so zavzele luko Sv. Ivan Meduanski.
Cetinje, 18. novembra. Iz glavnega tabora
general Martinovića se poroča: Crnogorska
zastava že plapolja nad Sv. Ivanom Meduan-
skim. Desno krilo je pod osebnim vodstvom
general Martinovića prodiralo od Crnega vrha.
Zasedlo je vse važnejše turške pozicije, in na to
tudi luko samo. Turki so pobegnili v velikem

neredu. V bitki pri Luarzi je bil sovražnik po-
polnoma premagan. Jahta kralja Nikole je že
dospela v luko. Martinović je bil sprejet v me-
stu z velikimi svečanostmi. Zaplenjena je pre-
cejšnja množica živeža in municije.

Rieka, 18. novembra. General Martinović
poroča: Po zavzetju Sv. Ivana Meduanskega
je 3000 Turkov poskušalo pregnati Crnogorce
iz osvojenih pozicij. Nastala je huda bitka, ki je
trajala več ur. Turki so bili poraženi in so se
moralo z velikimi izgubami umakniti. Crnogorci
so izgubili okoli 100 mrtvih in ranjenih.

BOJI PRI ČATALDŽI.

Carigrad, 18. novembra. Generalissimus
Nazim-paša je poslal velikemu vezirju sledečo
brzojavko: Danes se je pričela bitka z bolgar-
sko pehoto, ki je začela prodirati. Bitka je tra-
jala do večera. Bolgarska pehota je bila odbita.
Tri bolgarske baterije so uničene.

Carigrad, 18. novembra. Kakor se poroča,
so bili Bolgari na liniji Čataldža-Derhoo potol-
čeni in so se pričeli umakati.

Carigrad, 18. novembra. Bolgari so iz Bu-
nika obstreljevali turško vojno brodovje, ki je
odgovorilo in uničilo dva bolgarska topova.

Carigrad, 18. novembra. Vest o zmagi tur-
ške armade pri Čataldži je zbudila v Carigradu
veliko veselje. Sultan je brzojavno čestital ge-
neralom in armadi. Zunanji minister je o zmagi
obvestil vse turške poslanike na evropskih dvo-
rlih.

Carigrad, 18. novembra. Danes ob 10. uri
zjutraj se je pričela nova bitka pri Čataldži, ki
traja že ves dan. Bolgari so se baje pričeli umi-
kati proti Corlu.

GRKI ZASEDLI OTOK NIKARIA.

Atene, 18. novembra. Grki so zasedli otok
Nikaria.

DIVJANJE KOLERE V TURŠKI ARMADI.

Sofija, 18. novembra. V turški armadi tako
zelo razsaja kolera, da je Turčija prenehala z
vojnimi operacijami. Poroča se, da je več tisoč
za kolero obolenih zaprtih v nekem z žico ogra-
jenem prostoru, katerega straži močna straža.
Bolnikom se ne sme nihče približati. Zdi se, da
so Bolgari za to sedaj malo prenehali z opera-
cijami, ker se boje, da ne bi kolera prišla tudi v
bolgarske vrste.

PASIČEV ODGOVOR ZASTOPNIKOM TROZVEZE.

Belgrad, 18. novembra. Ministrski predse-
dnik Nikola Pašić je odgovoril tukašnjim posla-
nikom trozveze, da je diskusija o usodi turškega
primorja ob Jadranskem morju odložena do
trenotka, ko bo rešen srbsko-turški konflikt.

ALBANSKI SO BILI DOBRO OBOROŽENI.

Belgrad, 18. novembra. Povodom pisanja
nemških listov, da so bili srbski boji z Albanci
lahki, ker Albanci niso imeli dovolj oboro-
ženi, se poroča, da so vse te vesti popolnoma iz-
mišljene. Albanci so bili naravnost izvrstno
oboroženi. Za časa lanske vstaje so vzele v Pri-
štini 10.000, v Peči 6000, v Vučitrnu 7000 in
v Djakovu 7000 pušk. Pred sedanjno vojno so
dobili od Turkov 63.000 pušk. Albanci so sedaj
izročili samo v Skoplju Srbom 20.000 pušk, v
Prištini pa tekom dveh dni 8000 pušk. Albanci
so imeli dovolj orožja, a so po bitki pri Kuma-
novu izgubili pogum in sedaj prostovoljno od-
lagajo orožje.

GRŠKI PLEN PRI SARANTOPORU.

Atene, 18. novembra. Grki so v bitki pri
Sarantoporu zaplenili 27 topov, več zastav in
250 vozov municije. Vse ta plen so danes pre-
peljali v Lariso, od koder ga odpošljejo v Atene.

DNEVNI PREGLED.

— Kranjska in volitve v delavsko zavaroval-
nico v Trstu. Volitve v delavsko zavaroval-
nico proti nezgodam za Trst, Primorje, Kranj-
sko in Dalmacijo v Trstu se vrše 20. decembra
1912. Do sedaj je predstojništvo zavarovalnice,
ki razteza svoje delovanje skoro po izključno
slovensko-hrvatskih deželah, popolnoma v ita-
lijanskih rokah. Od prihodnjih volitev pa bo
odvisno, da si zopet priborimo tudi tukaj našo
nekdanjo pozicijo. Prihodnje volitve se bodo
vršile v znamenju boja: ali bo delavska zava-
rovalnica prešla v slovenske roke ali pa bodo
tam vladali še dalje italijanski kamoristi in ita-
lijanski socialisti. Kranjska bo odločevala! Ali
je pa tudi pripravljena?

— Koledar Družbe sv. Cirila in Metoda je
izšel. Prinaša poleg seznama družbenih članov
in računskega pregleda tudi nekaj člankov po-
učne vsebine, posebno zanimiv je pregled C. M.
Družbe na Koroskem. Koledar vsem topla pri-
poročamo.

— Nevarna goljufa. V zapore črnomeljskega
sodišča so pripeljali iz Vinice dva Hrvata,
ki sta se izdajala za profesorja in kot taka iz-
vabljala od ljudi denar. Seboj sta imela legiti-
macije, da sta žurnalista. Med aretacijo sta po-
metala v Kulpo tri štambilje, in sicer sledeče:
»Hrvatsko-slovensko-srbsko kulturno društvo
Prosvjeta, Rieka,« »Hrv. kat. kulturno društvo
sv. Trojstvo u Karlovcu« in tretjo iste vsebine
kot prva. Koliko in kod sta vse goljufala, se še
ne zna, le to je znano, da sta od graščaka Co-
sulčića v Bosiljevem izvalila 50 K pod pretezo,
da bodo od izvoljen predsednikom nekega dru-
štva, ki rabi finančne pomoči. Oba sta Za-
grebčana in policiji dobro znana potepuha Ga-
rapić in Matijević. Pri njiju so dobili 20 K 60 vin.
in neke papirje. Kolikor je nam znano, sta go-
ljufa tudi v Ljubljani in v Kranju od več strank
denar izvalila pod goljufivimi pretevezami. Ta
dva človeka sta se zgledala tudi v naši redak-
ciji in sta se izkazala z nekim priporočilom od
društva »Prosvete«. Rekla sta, da gresta v
Belgrad kot žurnalista, nam pa se je čudno
zdelo, kako bi človek, ki nima denarja za pot,
šel z Reke skozi Ljubljano v Belgrad, ko ima

vendar skozi Zagreb bliže. Trdila sta, da sta kot
žurnalista iz Zagreba izgnana. Ker pa sta se pri
nekaterih vprašanih čudno lovila — smo ju od-
slovili — seveda brez podpore. — Ta slučaj naj
bo svarilo naši javnosti, da bo previdna nas-
proti ljudem, ki hočejo izrabljati položaj na jugu
zase. Pošten človek ne bo beračil, ampak pojde
sam, kamor ga kliče dolžnost, falot pa skuša
izkoriščati položaj zase. Zato pozor!

— Grozen poskus samomora. Na grozen
način si je skušal vzeti predčerašnjem v
Gradcu svoje življenje 36letni dimnikar Karol
Happich iz Stajerskega. Omenjeni je brat dim-
nikarskega mojstra Happicha, ki je bil lani
umorjen. Karol Happich, ki je stanoval pri
vdovi svojega brata, si je prerezal z bodalom
trebuh, tako da so mu udarila čreva ven. Nato
si je prerezal še žile na levi roki. Ko je prišel
rešilni voz, so našli Happicha ležati v kaluži
krvi na tleh, dočim mu je podelil prišli duhov-
nik zakramente za umirajočega. Da ga je mogel
zdravnik obvezati, so morali Happichu zrezati
obleko na telesu. Vkljub težkim in groznim ran-
nam je ostal Happich pri popolni zavesti. Od-
peljali so ga v rešilnem vozu v bolnišnico usmi-
ljenih bratov, kjer so ga takoj prenesli v ope-
racijsko dvorano. Doslej se še ne ve, kaj je
moža privedlo k tako groznemu dejanju. Po
Gradcu se govori, da je tudi vdova Happichova
izvršila samomor.

Umor. Ko so trije zidarski pomočniki: 20letni
Vincencij Fuchs iz Wolfsberga na Stajerskem
in njegova tovariša po poklicu, Avgust Gödl in
Ivan Traby, oni dan končali svoje delo pri po-
sestniku Blasjörglu in dobili svojo plačo, so jo
mahnil skupaj proti domu. Ker je bila ravno
sobota isti dan, so hoteli ta delavski praznik
tudi obhajati in so jo zavili v bližnji žganjarno,
ki jih je silno vabila v svoje zaduhle in zaka-
jene prostore. Tam so izpili več steklenic žga-
nja. Komaj so izpili, je Gödl naročil še eno mero
tega ljudskega strupa in sicer kar cel četrt litra
in potem še en četrt. Ko je bilo treba plačati
izpito žganje, je pogrešil Gödl svojo denarnico.
Ker je alkohol že davno začel delovati, se je
Gödl grozno razburil in je takoj obdolžil svoja
tovariša, da sta mu ukradla denarnico. Ta dva
z gostilničarjem vred pa sta ukazala, naj Gödl
raji prejšnje dobro preide svoje žepa in naj ne
obdolži kar tako na lepem poštenih ljudi. In res,
Gödl je našel v žepu svojo denarnico. Vsed
tega pa je prišlo do pravega razburjenja med
vsemi tremi omenjenimi tovariši. Ko je bilo že
okrog osmih zvečer in ni gostilničar nikogar
več pričakoval v svojo krčmo, je troperesni de-
teljci naznanili, naj zapusti gostilno, ker jo mora
zapreti. Vsi trije tovariši so omahljivih korakov
zapustili žganjarno. Komaj pa so prišli skozi
vrata žganjarne, je nastal med Gödlom in Fuch-
som, katere se že prej nista prijazno gledala
zaradi nekega dekleta, prepri zaradi one pogre-
šene in zopet na dan prišlo denarnice. Ker ni
Gödl ničesar dobrega pričakoval od svojega
tovariša, je začel bežati. Vendar Fuchs ga je
kmalu dohitel in ga je vrgel na tla, pri čemur
pa je tudi on padel z njim na tla. Ker je bil Fuchs
močnejši od svojega nasprotnika, ga je neusmi-
ljeno obdeloval s pestmi. Gödl je klical na po-
maganje tretjega tovariša Trabyja. Preden pa
je ta prišel, je potegnil Fuchs iz žepa nož in je
suval z njim tako dolgo Gödla v hrbet, da je
ta ves v krvi obležal na mestu. Kakor da se ne
bi nič zgodilo, je šel nato Fuchs s svojim tova-
rišem domov in se ni prav nič zmenil za krva-
večega Gödla, katerega je prenesel gospodar
one gostilne, kjer so prej vsi trije pili, s po-
močjo svojih poslov v sobo. Gödla je bil tako
težko ranjen, da so morali takoj poklicati zdrav-
nika, ki je odredil, da se mora Gödl takoj od-
peljati v bolnišnico. Fuchs so takoj drugi dan
orožniki prišli in ga izročili sodniji. Gödl je
vsled zadoblenih ran umrl v bolnišnici. Fuchs
je najprej svoj zločin tajil, slednjič pa je ven-
dar dejanje priznal, le zagovarjal se je s po-
polno pijanostjo. Ker je Gödl umrl, je stal Fuchs
predčerašnjem pred graško poroto. Obtože-
nec se je tudi sedaj zagovarjal s popolno pija-
nostjo. Porotniki so na vprašanje zločina
umora pritrdili z desetimi glasovi, dočim so
pristavljeno vprašanje o popolni pijanosti ob-
dolženčevi soglasno zanikali. Fuchs je bil obso-
jen na to na tri in pol leta težke ječe.

Humor pri sodišču. Pred mariborskim so-
diščem je stal te dni neki Alojzij Scholl, ki je
bil obtožen, da je službo opravljajočega stra-
znika zmerjal in mu predbacival, da ima raz-
merje z gotovimi dekleti. Scholl se je izgovar-
jal s popolno pijanostjo. Med obravnavo je pri-
šlo tudi do smešnega prizora. Predsednik se-
nata je vprašal obtoženca: »Ali se morete spo-
minjati, kaj ste govorili?« Obtoženec: »Ne, go-
spod sodnik, jaz sem bil popolnoma pijan!« Raz-
žaljeni stražnik kot priča: »To ni resnica, on
ni bil pijan.« Sodnik: »Kako to?« Stražnik: »Ker
je čisto pametno povedal!« Na te besede je na-
stal splošen smeh na vseh straneh. Obtoženca
so obsodili na 14 dni zapore.

Po pomoči ustrelila svojo mater. Newyor-
ški listi poročajo o žalostnem slučaju, ki se je
pripetil v železničnem vozu ekspresnega vlaka,
ki je pred kratkim šel iz Pittsburga v Newyork.
V vlaku sta se nahajali v posebnem vozu žena
najbogatejšega trgovca v Pittsburgu Meyerja
in njena hči, 18letna mlada dama. Obe, mati in
hči, sta se peljali v Newyork, da bi tam opravili
svatbeno opravilo za svatbo mlade dame. Ob
peti uri zjutraj se je mati zbudila in je vstala.
Svoje hčerke ni hotela buditi. Okrog osmih pa
je mati hotela svojo hčer zdražniti in je prišla
z roko za zastor postelje, kjer je ležala njena
hči. Mlada dama se je prestrašena zbudila in
ker je menila, da jo je nekdo napadel, je segla
pod blazino po samokres in je sprožila proti
oni strani, kjer se je pokazala roka. Nesreča je
hotela, da je krogla zadela mater v srce in da
se je ta zgrudila mrtva na tla. Pri zaslišanju
je mlada dama izpovedala, da je v zvezi na ma-
terino prigovarjanje samokres s seboj na pot,
ker sta imeli s seboj velike svote denarja in ker
se je slišalo posebno v poslednjem času veliko
o roparskih napadih v železniških vozovih.

Španski atentati. Grozni atentat, katerega
žrtve je postal španski ministrski predsednik
Canalejas, je obrnil zopet splošno pozornost
na anarhistično propagando na Španskem. Mo-
rilni napad Serrator se razlikuje od drugih po-
dobnih le v tem, da se je rabil pri njem samo-
kres, dočim se je večina španskih atentatov v
poslednjih desetletjih izvršila bodisi z bodalom,
bodisi z bombo. Največje razburjenje je zbudil
svoj čas atentat na kraljico Izabelo II., katero
je rabil verski fanatik z bodalom, ko je malo
časa po porodu obiskala cerkev v Attochu.
Kralj Alfonz je bil, kakor je že znano, dvakrat
predmet atentata, prvič v Parizu, drugič pri
svoji svatbi. Takrat sta novoporočenca le res
po čudežu ušla smrti, dočim je bila cela vrsta
oseb vsled bombe težko ranjena. Kar se tiče
orožja, s katerim so atentati izvršeni, vlada na
Španskem čudna vraža, da je orožje napade-
nemu tako dolgo nevarno, dokler se popolnoma
ne uniči. In navada uničenja se ne omejuje samo
na morilno orožje, ampak uničuje se tudi zdrav-
niško orodje, katero se je rabilo pri ranjenih
osebah pri njih bolniški pomoči. Samokrese so
prej po navadi razbili na kosce in bodala s po-
močjo pil spili na prah. Le pri napadu na kral-
jico Izabelo je bilo rabljeno bodalo iz tako do-
brega jekla, da se je opiralo pilam. Slučajno so
zvedeli o tem časopisi: sporočili so slučaj svo-
jim čitateljem in zbudili tako veliko razburjenje
med habbevernimi Španci, da je bil kabinet pri-
siljen, uničiti bodalo z žvepleno kislino, ker je
prebivalstvo mislilo, da je bodalo začarano.
Te metode se poslužujejo sedaj pri vsem orožju,
rabljenem pri atentatu. Tudi koničasto pilo, ki
jo je morilec rabil pri umoru cesarice Elizabete,
so uničili na tak način, kakor tudi vse zdrav-
niško orodje, ki se je rabilo pri rani.

Zanimiva igrača števil. Prejeli smo: Vaši
notici »Karagorgievitch in št. 13« v Vašem ce-
njenem listu z dne 17. t. m., št. 321, dovoljujem
si Vas opozoriti na sledeči slučaj, ki Vas bode
gotovo zanimal: Leta 1453 sneli so Turki raz
Hagio Sofijo v Carigradu križ in ga nadome-
stili s polumesecem. Če sedaj seštejemo šte-
vilke te letnice, dobimo:

$$1 + 4 + 5 + 3 = 13.$$

Leta 1912 pa se bo zopet lesketal nad Hagijo
Sofijo križ, katerega bodo postavili na isto v
najkrajšem času Bolgari. Če seštejemo številke
te letnice, dobimo:

$$1 + 9 + 1 + 2 = 13.$$

Gotovo tudi zanimiva »igrača številke«.

Kaj pripoveduje vojaški pilot bolgarske ar-
made. Nemški avijatik Büchner je bil nekaj ted-
nov v službi bolgarske armade v Macedoniji.
Pred nekaj dnevi se je vrnil domov. Svoje vojaš-
ke spomine priobčuje v »Leipziger Neueste
Nachrichten«. Piše: Pred nekaj tedni je prišel
k meni ataše bolgarskega poslanstva in me je
angažiral za pilota bolgarske armade. Razume
se, da sem njegovo ponudbo takoj sprejel.
Drugi dan sem se odpeljal v spremstvu svojega
monterja in bolgarskega častnika, ki je bil v.
Johannisthalu na avijatskih vajah, na Bolgar-
sko. Do Belgrada smo se vozili normalno
udobno. Takoj za Belgradom je bilo korak za
korakom opazovati, da je nastala vojna. Sreča-
vali smo vojaške polke in transporte ranjencev,
ki so nas zadržavali na nadaljni poti. Od Bel-
grada smo se vozili namesto normalnih 11 ur
celih 21 ur. V celem tem času sem se samo
enkrat malo bolj pošteno najedel. V Sofiji smo
se le malo časa mudili in smo se odpeljali takoj
z vozom v glavni tabor v Mustaf-pašo. Ka-
kor hitro smo prišli v Mustaf-pašo, smo bili ta-
koj pod strogim vojaškim nadzorstvom, tako
da ne bi mogli z nikomur spregovoriti niti be-
sedice. Nato so nas peljali k generalu Jankovu,
ki je bil nameni jako prijazen. Takoj mi
je dal instrukcije za prihodnje dni, na kar so
me peljali k letišču. Tam je bilo več dvoplošč-
nikov sistema »Albatros« in nekaj »Bleriotovih«
monoplanov. Za stanovanje mi je odkazal iz-
prazen železniški voz, kjer sem stanoval z
več častniki; to stanovanje so nam zavidali
mnogi poročevalci, ki so stanovali v majhnih
umazanih in revnih hišicah, katere so Turki za-
pustili. Bolgarski vojaši so napravili name ime-
niten utis: Vkljub temu, da so baje vsak dan
prekoračali 70 kilometrov, so izgledali izvrstno.
Na svojih sprehodih po taboru, sem bil vedno
spremljan in opazoval sem z velikim zima-
njem prihajajoče in odhajajoče vojaške oddel-
ke, topove, vozništvo itd. Manj prijetno je bilo
gledati transporte ranjencev. Nekaj dni po mo-
jem prihodu se je začelo bombardiranje Drino-
polja. Drugi dan sem se napotil po bitki na bo-
jišče. To je bil najgroznejši pogled, katerega
sem kdaj doživel. Iz ust Bolgarov, ki so me
spremljali, so prihajali kriki blazne jeze in bo-
lesti ob pogledu na trupla mrtvih tovarišev, ka-
tere so Turki strašno mesarili. Bili so jim odre-
zani nosovi in ušesa. Ako bi Turki stili, da
podpihujejo s tem le bojni ogenj Bolgarov, bi se
gotovo obnašali bolj človeško. Letal sem jako
pogosto. Avijatika je napravila Bolgarom veli-
ko uslugo. Zanimivo je, da je bila poveljniku
drinopoljske posadke vržena listina iz areo-
plana, v kateri se opominja, naj se uda. Šest
ur nato je ponudbo odklonil. Dvakrat so bol-
garski aeroplani prijadrali skoro nad Drinopo-
lje. V enem izmed njih so našli potem, ko se je
vstavljen nekaj strelav, ki pa niso škodili niti
aeroplanu niti pilotu. Eden izmed častnikov, ki
so se upali leteti nad Drinopolje, se je pri po-
izkusnem letu svojega novega aeroplana ubil.
Veliki general bolgarske armade, ki je dobila v
roke Lozengrad, je bil resnično genialen taktik.
Mislil, da se Bolgari ne bodo vstavili, dokler
ne dobijo Carigrada v pest. Drinopolje se bo
v kratkem udal. Baje nimajo tam nič več niti
živeža niti pitne vode. Vojska je nastopila po-
hod proti Čataldži. Polk za polkom je odšel.
Pot do Carigrada je popolnoma prosta... Mo-
doploščnik je zadobil težko rano; ker mi niso
mogli dati k dispoziciji drugega, sem sklenil, da

se vrnem domov. Po mnogih težavah se mi je posrečilo dobiti dovoljenje za pot domov. Prepričan sem, da bodo aeroplani napravili bolgarski vojski pri Carigradu še imenitne zasluge. O svojih vzhlepih v službi bolgarske armade za sedaj ne smem govoriti, ker sem vezan na prisego, da bom molčal.

Ljubljana.

LJUBLJANSKI OBČINSKI SVET.

Včeraj zvečer ob 6. uri je imel ljubljanski občinski svet v mestni dvorani svojo redno sejo.

Župan otvoril sejo in pove, da so opravili svojo odstopnost občinski svetnik Brandt, Kristian in Lilleg. Verifikatorjem predlagal obč. svetnika Smoleta in dr. Zajca. Nato preide k prvi točki dnevnega reda, k naznanilu predsedstva.

Župan pove, da je bil v zadnjem času v avdiciji pri cesarju, ki mu je izrazil simpatije in obljubil, da bo mesto Ljubljana vedno deležna cesarjevih simpatij. Nadalje naznanil župan, da mu je došlo zahvalno pismo od vdove pokojnega okrajnega glavarja Lapineta, v katerem se gospa zahvaljuje za venec, ki ga je dal občinski svet kot zadnji spomin umrlemu, in za ostale stvari, ki so se od strani obč. sveta ukrenile pri pokojnikovem pogrebu. Nadalje so se stavila pri tem razna vprašanja, kakor obč. svetovalec Kregarja zaradi odpusta paznika Ivana Kneza. Župan odgovori, da Knez ni bil paznik, ampak da je samo opravljal navadna dela v topničarski vojašnici. Ker je bil bolehen, se mu je dala druga služba, pri kateri se je oziralo na njegovo telesno stanje. Občinski svetovalec Pammer vprašuje, zakaj se ne popravi hodnik v Florjanski ulici. Hodnik je na levi strani popolnoma za nič, da bo treba napraviti novega, starega pa bo popravila s starimi porfirnimi ploščami, ki se bodo pri novem hodniku odstavile. Stvar bo stala 700 K.

Za tem pride vprašanje obč. svetovalca Jegliča zaradi hodnika na Cojzovi cesti, ki se tudi napravi. Veljalo bo 280 K. Nato pridejo na vrsto poročila občinskih svetovalcev Novaka in Štefeta vsled slabih potov v Trnovem, oziroma na Dolgem bregu. Župan obljubi, da se bodo slaba pota po potrebi posula.

Preide se k odobrenju zapisnikov zadnjih dveh sej. Obč. svetovalec dr. Zajc omenja, da je bila zadnja seja nezakonita, ker se morajo dostaviti vabila 48 ur pred sejo, ker pa se ni tako dostavilo, se je niso udeležili zastopniki S. L. S. Kar se tiče o podelitvi zneska za ranjence na Balkanu, nimajo zastopniki S. L. S. v občinskem svetu nobenega ugovora. Nato štavi predlog, da se zapisnik zadnje seje ne odobri. Predlog se da na glasovanje in se ovrže.

Župan preide nato k 3. točki dnevnega reda, k personalno-pravnemu odseku poročilo o prošnji Adolfa Knöbla za zagotovitev domovinstva v mestni občini ljubljanski. Sprejeto.

Nato pridejo na vrsto poročila finančnega odseka. Odstavijo se v teh poročilih točke 1. o ponovni ponudbi akad. slikarja R. Jakopiča glede nakupa njegovega umetniškega paviliona, 2. o prošnji najemnika kopališča v Kozeljci, Ivana Cirila, za delni odpis najemnine, 3. o samostalni predlogi obč. svetovalca Jegliča in Likozarja glede draginske doklade mestnim učiteljem. Te tri točke se začasno odlože. Občinski svetovalec Milohojca prečita nato županov dopis glede spremembe sklepa občinskega glede pogojev za prepušitev c. kr. državne obrtne šole. Na c. kr. obrtni šoli se bo napravil oddelek za elektrotehniške stvari, pri čemer bo mestna občina na zavezo erarja z eno tretjinsko vrednostjo plačala stroške glede naprave.

Pride na vrsto prošnja ravnateljstva mestnega deželjskega liceja za kredit za nabavo glasovirja. Določil se v ta namen 500 K.

K 5. točki dnevnega reda, k poročilu stavbnega odseka prečita obč. svetovalec Štembov k 1. točki poročilo, o prošnji Franca Kunovarja za razdelitev parcel št. 391/1 kat. obč. sv. Petra predmestje, I. del pri pokopališču pri Sv. Križu na sedem stavbišč. Razdelitev se odloži na nedoločen čas. K 2. točki o prošnji Viktorja Orla za odškodnino za poškodbo pri znižanju nove Nadvojvode Friderika ceste, se temu da izjemoma 100 K, odškodnina pa se pri tem ne pripozna nobena.

Poročilo šolskega odseka kot 6. točka dnevnega reda, o samostalnem predlogu obč. svetovalca Jegliča glede uporabe šolskih telovadnic izključno le v šolske namene, se preloži.

Preide se k 7. točki dnevnega reda, k poročilu policijskega odseka. Obč. svetovalec Franchetti prečita delovanje »Gasilnega in reševalnega društva v II. in III. četrtletju 1912. Društvo šteje sedaj 84 članov in deluje povoljno. K besedi se oglasi dr. Zajc, ki opozarja na nedostatek, da se v tiskajo v zadeve društva ljudje, ki nimajo zato pravice. Pravico nadzornišva naj si pridržijo župan. Sprejeto.

Nato poroča občinski svetovalec Pippenbacher o dopisu deželnega odbora glede prispevka mestne občine za kmetijsko - kemično preskuševališče. Prispevek se zviša na 800 K.

Glede prošnje Jakobine Kastner glede imenovanja uličice med »Tonhalle« in nieno hišo, se sprejme predlog, da se nova ulica imenuje »Kratka steza«.

Ravno tako se sprejme predlog občinskega svetovalca Brandta glede imenovanja nove ulice za nemškim jubilejnim gledališčem. Ulica se bo imenovala Cesarja Avgusta ulica.

Preide se na 8. točko dnevnega reda, k poročilu direktorja mestne zastavljalnice in sicer 1. o proračunu mestne zastavljalnice za leto 1913 v odobritev. Sprejeto. 2. o razpisu službe cenilca dragocenosti in efektov. Služba se razpiše.

Kot zadnja točka dnevnega reda so na vrsti samostalni predlogi, izmed katerih se obč. svetovalec A. Rojine predlog glede takojšnjega pričetka del za zgradbo III. mestne ljudske šole preloži, docim se predloga občinskega svetovalca Marinka za spremembo določil glede prometa z vozovi za gnoj in obč. svet. Jožefa

Reisnerja a) glede imenovanja prometnih cest na Barju in b) glede regulacije ceste od Rdečega križa do šole na Barju, oddata dotičnima odsekom.

Nato pridejo na vrsto še nujni predlogi raznih občinskih svetovalcev, izmed katerih pa je nujnost sprejeta samo pri obč. svetovalca Kregarja predlogu, da se primerno projektira Marijin trg glede na harmonijo trga s svojo okolico. Ob pol 8. zaključil župan javno sejo.

— **Koncert »Glasbene Matice«.** Koncert »Glasbene Matice« je vselej nekaj praznik glasbene umetnosti v Ljubljani in vselej prinese s seboj toliko krasnega in svečanega, da je težko najti vsem utisom primernega izraza. Včerajšnji koncert je nudil izbran vspeled, katerega središče je bila »Lepa Vida«. Dvorana hotela »Union« je bila do zadnjega kota polna — razven par sedežev je bilo vse zasedeno. V prvih vrstah smo videli predstavitelje iz naših meščanskih, vladnih in vojaških krogov in slovenske in nemške ljubljanske družbe. Večer je otvoril orkester »Slovenske Filharmonije« pod vodstvom kapelnika g. Teplega, ki je podal Premrlv »Scherzo«, ljubko in dovipno skladbo. Temu je sledil Lisztov koncert za klavir. Kot pianist je nastopil naš virtuos g. Anton Trost, ki je dosegel velikanski uspeh. Občinstvo je z dolgotrajnim ploskanjem aklamiralo umetnika, ki je s svojim sinoničnim nastopom pokazal izredne svoje zmoglosti. — Temu je sledila igra na harfo. G. Alfred Holy je podal s priznano virtuosnostjo Rubinsteinov »Kamenoj ostrov« in svoje »Pomladno veselje«. Iz zadnje pesmi je vrela toliko čarobne sile, da je na koncu napolnil dvorano zdravi vihar ploskanja. G. Alfred Holy se je za priznanje zahvalil s tem, da je pridjal še eno pesem. Potem je prišla »Lepa Vida«, melodramna skladba Karla Jerala. Skladba sama je polna lepih momentov, ki dobro izražajo usodo lepe Vide. G. dr. Pavel Grošelj se je pri prednasanju izkazal kot dober deklamator. — V »Gozdni samoti« Antona Lavca se je mogel izkazati naš ženski zbor, ki je pod varnim vodstvom g. M. Hubada tudi lepo izvel celo skladbo. Še bolj pa je ugajala naivna »Zlata kanglica« od dr. Antona Schwaba, ki jo je pel mešan zbor. Občinstvo je pristotnemu skladatelju živalno aplavdiralo. Z Dvofakovo junaško pesmijo se je zaključil ta lepi večer. — V garderobi je bila seveda zopet zmešnjava, kakor vselej, zato se ni mogel koncert začeti takoj ob pol osmih, ker mora občinstvo dolgo čakati, predno odda obleko. Ali bi se ne dalo temu že enkrat od pomoči? Tudi za električne luči bi se lahko preje poskrbelo, ne še le med koncertom. Po koncertu je občinstvo napolnilo kavarne — ožji krog »Glasbene Matice« pa je zbral okoli sebe naše skladatelje in virtuoze na skupen prijateljski večer.

— **Snočnja delavska - kronska predstava v Slov. dež. gledališču** se ni tako obnesla, kakor je gledališko vodstvo pričakovalo. Sicer je bilo gledališče dobro obiskano, ali razprodano ni bilo in delavstva ni bilo. Pa bi morale naše delavske organizacije pomisliti, da je velika žrtve, ki jo gledališče doprinese s tem, če nudi delavskim krogom za doslej docela neobičajno nizko ceno — eno samo kronske stane najdražji sedež po ložah, v parterju ali na balkonu — v umetniškem oziru prav tako resno izvedene predstave kakor jih sicer prireja ob izdatno višjih vstopninah. Namen delavskih-kronskih predstav je bil in je docela demokratičen: otvoriti tudi najslabše situiranim krogom dom poštene estetične zabave. Če se bo prihodnjič zopet izpričalo, da vodilnim krogom naših delavskih organizacij ni do tega, da bi z zadostnoštevilnim posepom prireditve Sloven. gledališča svojim članom zagotovile cenene gledališke predstave, bo moralo gledališko vodstvo izvajati, da v nas še ni čas za to, da bi se za delavstvo prirejala posebne predstave in bo moralo s takimi prireditvami prenehati. Zdelo pa se mu bo vedno, da je bilo ono na pravem potu. Gledališko vodstvo si dovoljuje tem potom vnovič apelirati na vodstva naših delavskih organizacij, naj ona poskrbe, da se bodo mogle tudi revnim slojem v splošno pristopnem deželnem gledališču nuditi dobre gledališke prireditve. — **Intendant.**

— **Iz gledališke pisarne.** Inturi v četrtek (nepar-predstava) se po petih letih prvič v sezoni poje Verdijeva velemediodiozna velika opera »La Traviata«. — **V soboto** (par-predstava) se prvič ponovi »Traviata«. — **V nedeljo** 24. t. m. popoldan velika tujska - operna ali operetna predstava, v nedeljo zvečer ljudska nedeljska predstava, pri kateri se prvič na slovenskem odru uprizaro vlezabavna nova igra »Baskervilski pesek«, napisana po znani Conon Doylejevi istoimenski detektivski povesti.

— **Slovenskim modroslovcem.** Društvo slovenskih profesorjev vnovič uljudno vabi vse izprašene slovenske prof. kandidate in pa tudi vse one, ki stoje neposredno pred izpitom, še študirajo oziroma se letos nanovo posvetili filozofičnemu študiju, naj se javijo odboru z vsemi potrebnimi podatki, ako tega še doslej niso storili. Le z natančnim statističnim pregledom more z uspehom zastopati koristil mlajših moči. Ravno tako se more pri eventualnem posredovanju ozirati le na one, ki so se javili. V interesu nepriljubljenih mlajših gospodov tovarišev je torej, da naznanijo društvu svoje ime, stroko in štadij izpita, odnosno štadij študij, v katerem se nahajajo; že izprašani pa nenastavljeni datum izpita.

— **Radetzkyjev veteran umrl.** V Zelenu jami pri Ljubljani je umrl včeraj jutraj ob pol 5. uri g. Anton Košak, star 76 let. Pokojnik je še eden Radetzkyjevih veteranov in je bil leta 1859 tudi v bitki pri Solferinu, kjer je bil odlikovan tudi z vojno svetinjo. Bil je vzlic starosti jako vesele naravi in splošno priljubljen. Pogreb bo danes popoldne ob 3. uri iz Zelene jame št. 70. Bodi mu lahka zemlja!

— **Za balkanske ranjence** so nabrali Slovenci in Hrvatje v Gradcu 729 K 40 vin.

— **Za balkanske ranjence** je nabral dne 18. t. m. gospod Mate Šterkovič med gosti v gostilni pri Zajcu 9 kron. Živeli!

— **Za balkanske ranjence** je nabral gosp. Filip Keršič v družbi pri Česnovarju na Dolenjski cesti K 730. Živeli!

— **Iz remize cestne električne železnice** je večkrat slišati čudne glasove. Mislimi smo, da je to prodirajoči glas g. Sušnikovega psa skozi remizo, a prepričali smo se, da je to rjovenje »prelepa« vedenje nadkontrolorja M. Luttmanna napram uslužbencem. Nad uslužbencem, posebno voznikom se zadržal v rjove (tudi na ulici) kot sestradan lev, češ, da ne zna vožiti, čeravno se sam na vožnjo z električnimi vozovi toliko razume, kot zajec na boben. Posebno ima piko na napredne uslužbenice in če ti toliko ne znajo nemški, da bi zamogli z njim nemško govoriti. Če pomislimo, da uslužbenici ob piči, prav čifutski plači delajo 10—14 ur službe na dan in so dostikrat tako premlazeni, da svojih nog in rok ne čutijo več, potem pa še razne neopravičene šikane od mogočnih gospodov, kot je Luttmann, je tako postopanje vsega obsojanja vredno. Luttmannov »adjutant«, spremljevalnik Muhlič (Štev. 21) — to je tisti, ki je kot orožnik, baje se je nalašč umobolnega naredil ter v sami spodnji obleki pri prihodu nadporočnika pred hudičem pod mizo smuknil, da je lahko po šletnem službovanju šel v pokoj in, ki je dan pred občinskimi volitvami v Mostah menjaval na električnem vozu volilec glasovnice s klerikalnimi — mu pa pridno pomaga premišljevat, kako bi se bolj zatiralo napredne uslužbenice ter na vso moč priporočila svoje klerikalnuze. Nekega klerikalnega Purkata, ki ni zmožen ne pisave, ne besedice nemščine, ga je že tako daleč spravil, da mu bomo imeli priliko v kratkem času dajati kot sprevedniku napitnino, medtem ko se starejše, potrebnejše in zmogljive prezira in nazaj potiska. Prav turške razmere!

— **Pustolovka.** Po Ljubljani je hodila te dni elegantna ženska velikomestnih manir, ki se je izdajala za oficirsko vdovo. Kot vdova je bila usmiljenega srca in je posetila razne gospe, tudi take s sabljo. Seznanila pa se je tudi z meščanskimi krogi. Imela je denarja dovolj, vendar pa je vzela v neki ljubljanski trgovini na ime neke svoje nove znanke raznega blaga in obleke za okoli 450 K. Nato je izginila. Sedaj jo love na laškem jugu, ker tujih dolgov nihče ne plačati.

— **Prijatelji in cmoki.** Franca in Katra sta delavki, zato sta bili včasih prijateljici in sta si zaupali vse svoje grehe. Nekega dne pa je Katra kuhala cmoke; Franca je prišla in baje od vsakega cmoka polovico odgriznila, polovico pa vrgla nazaj v lonec. Tako vsaj trdi Katra, a Franca pravi, da Katra laže, ker polovice cmokov ne mara, nego bi pojedla vse, če bi že hotela. Katra pa je srečala Franco v Mestnem logu, jo zgrabila in vrgla v jarek. Par ur nato jo je počakala z burkljami in je sredi ceste grdo pretepla. A to še ni bilo dovolj. Drugega dne jo je počakala iznova ter jo polila s človeškim blatom. In vse to zaradi polovice cmoka! Zdaj teče pravda.

— **III. slovenski vseskoljski zlet 1913.** Tajniški in častnikarski odsek ima svojo 10. redno sejo v sredo, 20. novembra, v zvezni sobi (Narodni dom) ob pol 9. uri zvečer. Bratje, ki ste vstopili v delokrog imenovanega odseka, pridite polnoštevilno!

— **V mestni klavnicu** se je zaklalo ob 3. novembra do 10. novembra 78 volov, 4 bik, 8 krav, 345 prašičev, 165 telet, 30 kostrunov, 11 kozličev. Vpeljalo se je 470 kg mesa.

— **Kinematograf »Ideal«.** Kakor je bilo pričakovati, je prekosil novi vzpored vse dosedaj predvajane. Pravcato velikanska je prva popolnoma kolorirana moderna pravna drama v 3 dejanjih »Pohlen po zlatu«, igrana od 60 znamenitejših pariških igralcev. Senzacionalen je indijski ples, izpeljan od gospodične Napierkowske. Režija je s prireditvijo res navih priporov ustvarila delo trajne vrednosti. Velezanimiv je »Pathe - Journal«. Veliko veselosti zbujajo »Luka, kralj bokserjev«. Velikanski smeh pa povzroča komična učinkovitost »Maks hoče postati večji, ki jo predstavlja najznamenitejši in najbolj priljubljeni kinematografski komik Maks Linder. V tem filmu prekosil se je samega sebe.

Trst.

Tržaški slovenski socialni demokratje so protestirali. Preteklo nedeljo se je vršil v Trstu (soc. dem. delavski dom) shod proti vojni, ki ga je sklicala »Jugoslovenska socialna demokratična stranka. Shod otvoril sodrug Miheuc in poda besedo poročevalcu sodrugu Regentu, ki je izjavil približno: Smo proti avstrijskim vojnim ljujskačem. Kritizira sodruge, ker niso prišli na shod v velikem številu in priponi, da bi bila dvorana premajhna, če bi prišli na shod vsaj vsi politično organizirani sodruzi. (Omenjamo, da bi štela dotična dvorana, če bi bila polna, preko 2000 ljudi — bilo jih je pa kakih 200). Poročevalec nadaljuje: Vojna je največji zločin nad delavskim ljudstvom. Socialna demokracija bi lepše rešila balkansko vprašanje, kakor sedanje klanje. Kdor dela proti socialni demokraciji — dela za vojno. Avstrija ima tudi svoje statute quo za reševati, zato naj se ne briga za balkansko »nazadnjaštvo«. Avstrijski agrarizem je največji vzrok avstrijsko-srbskega nasprotstva. Konča: Če hoče že teči kri, naj teče v korist izmozganemu ljudstvu, ne pa v korist avtoriteti par od njih. (Demonstrativno ploskanje.) Nato je podal Regent besedo sodrugu Kermolju: S tem shodom ni še končan delavski boj proti vojni. Danes se vrši konferenca evropske socialne demokracije, kjer se bo zlasti prišlo evropsko diplomacijo, ki mirno gleda sedanje krvoprelitje. Pozivljam vas, da tudi vi protestirate proti tem gospodom. Besedo dobi sodrug Miheuc: Vojni ljujskači so tudi naši klerikalci, posebno se pri tem odlikuje dr. Šusteršič. Nadalje ortodoksni judje, ki bi radi svoje banke v Albaniji še bolj utrdili. — Sodrugi Golouh: Slovenski klerikalci so veliki krivci, naj se protestira tudi proti njim. — Nek železničar, ki je dobil nato besedo, pravi, da se gre pri vojnah samo za avtoriteto yla-

darjev. Če bi se šlo na primer proti ruskemu carizmu, bi šel sam sodrug Bebel brusiti flinto. — Zagornikova: Kakor moški, tako protestiramo tudi me ženske. Nato opisuje bedo in skrb družinskih mater za svoje sinove, ki odhajajo brant svoje tirane, in končno pozivlja ženstvo, da se organizira — Sprejeta je bila resolucija, v kateri se povdarja, da je vsaka vojna zločin nad patriotom; strinja se s sklepi konference evropske socialne demokracije, ki se vrši te dni; protestira proti nameravani vojni Avstrije z balkanskimi narodi in se pridružuje geslu: Balkan balkanskim narodom; pozivlja konečno na agitacijo za mir in proti militarizmu. Sodrugi Regent zaključil nato shod.

— **Občni zbor »Nar. del. organizacije«** se v nedeljo ni mogel vršiti, ker volilnemu odboru ni bilo mogoče sestaviti v tako kratki dobi kandidatne liste. Prenešen je na nedoločen čas.

— **Delavci v rudnikih, plavžih, kovinskih strojni delavci, pozor!** (II. kategorija.) V Vaših rokah je Vaša usoda! Delavska zavarovalnica proti neizgodbam za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu je razpisala volitve v predstojništvo zavarovalnice. Poklicani ste tudi vi, da v II. kategoriji izvolite enega odbornika in enega namestnika. Volitve so velike važnosti, saj gre tu vendar za Vaše vitalne interese. Zato se morate teh volitev vsi kot eden mož udeležiti in glasovati za slovenske delavske kandidate! Od 21. t. m. dalje bodite vedno na straži, ker Vas lahko vsak čas pokliče gospodar, da izvršite volitev! Torej pozor!

— **Delavstvu železnice, prevoznih in skladiščnih podjetij.** (I. kategorija.) Od 21. novembra dalje pričakujete lahko vsak dan, da Vas gospodarji pokličejo k volitvam v delavsko zavarovalnico zoper neizgode za Trst, Primorje, Kranjsko in Dalmacijo v Trstu. Glasujte vsi za slovenske kandidate! Ne dajte se premotiti od italijanskih kamoristov, ali pa od socialnih demokratov, ki postavljajo italijanske kandidate za predstojništvo delavske zavarovalnice. Vsi kot en mož se postavite v bran za Vaše koristi in glasujte za slovenske kandidate! Zavarovalnica, ki upravlja 10 milijonov premoženje, prihranke vaših žuljev, naj bo v Vaših rokah, ne pa v rokah italijanskih kamoristov in socijalistov — Kalabrežev!

— **Za en nasvet računaj 17 kron.** Neki slovenski odvetnik v Trstu je zaračunal za en majhen nasvet 17 kron. Ne bi imeli nič proti temu, če bi se odiral bogate ljudi, ampak dotičnik, ki se mu je pripetil ta vnebokričeči slučaj, je delavec, ki se komaj preživlja. Poslal nam je pismo, iz katerega posnemamo, da je bil on, ki se je obrnil kot narodnjak na slovenskega odvetnika, ki ga je smatral za narodnega človeka, takoj ko je vstopil v pisarno, je bil vprašan: »Ja, pa imate kaj denarja?« Vprašal ga je baš radi tega po denarju, ker je bil revno obtečen, ker je bilo videti na njem, da je velik trpin, in da ne more dosti posedovati. Ko mu je delavec odgovoril, da ima nekaj malega denarja, ampak ne dosti, mu je odvetnik dal nasvet. Trajalo je nekaj dni, pa pride na njegov naslov račun, na katerem so blesketale številke 17. Slovenski odvetnik je zaračunal slovenskemu delavcu za en nasvet 17 kron. Kaj naj mi rečemo k temu? Pravijo, čemu naj se žrtvujemo in delamo mi reveži, če nas slovenski bogataši tako odirajo. Le — samo do gotove meje.

— **Pred »Dnevom« imajo strah** socialno demokratični voditelji v Trstu. Na vse mogoče načine pazijo na to, da »Dan« ne pride med socialno demokratično delavstvo. To pa radi tega, ker je »Dan« glasilo vseh zatiranih in ker je že marsikatero lumparijo razkrinkal, ki se je izvršila v socialno demokratični stranki na škodo slovenskega delavstva. V kavarni »Union« (»Union« je socialistična kavarna) ni dobiti »Dneva«. V kavarni »Union« se shajajo delavci, ki so člani socialne demokracije. Radi tega voditelji socialno demokratične stranke ne pripuste, da bi ležal v kavarni »Union« »Dan« na mizi, kajti čitalo bi se ga z velikim veseljem, gospodom ober-sodrugom bi pa to nikakor ne bilo prav. Mi vemo, da »Dnev« vse to koristi, kajti kdor ne dobi »Dneva« v kavarni, ta ga kupi v tobakarni. Zabeležili smo teh par vrst le radi tega, da bo javnost znala, kak strah imajo pred »Dnevom« socialno demokratični voditelji, ki se boje, da bi njihovi člani ne izpregledali in se zavoljo tega trudijo, da bi »Dan« ne prišel njihovim članom v roke. Pravimo na koncu, da se »Dneva« boji le tisti, ki ni čist, ki ima slabo vest, ki se nahaja v prepričanju, da ne dela prav, ampak da je umazan na vseh koncih in krajih; vsi oni pa, ki teh slabih lastnosti ne posedujejo, pa se ne boje »Dneva«, temveč hrepene po njem, hočejo biti v njegovi bližini, ker le v bližini »Dneva« se počutijo varnim. »Dan« je glasilo vseh zatiranih.

Vojna.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

TRIDNEVNA BITKA PRI BITOLJU. KATASTROFA TURŠKE ARMADE. 80.000 VJENIKOV, 17.000 MRTVIH IN RANJENIH. BOGAT PLEN.

Belgrad, 19. novembra. Boj za Bitolj je trajal cele tri dni. Bitka je bila silno krvava. Turki so se branili obupno. Ko so uvideli, da se ne bodo mogli vzdržati, so se skušali umakniti proti zapadu, kar jim je pa srbska kavalerija zabranila. Srbsko zmago je odločila artiljerija, ki je dosegla naravnost nepopisne uspehe. Na tisoče in tisoče Turkov so pobile srbske topovske kroglice, granate in šrapneli. Turki so imeli jako ugodne pozocije, katere je srbska pehota s pomočjo artiljerije po dvadnevem klanju zavzela z bajonetnim naskokom.

Belgrad, 19. novembra. Bitka pri Bitolju je zahtevala kolosalne žrtve. Na bojnem polju je obležalo okoli 25.000 mrtvih in ranjenih. Turške izgube znašajo po privatnih poročilih 17.000 mrtvih in ranjenih, srbske 8000 mrtvih in ranjenih. Srbska zmaga je kolosalna.

Belgrad, 19. novembra. Danes je došlo semkaj hrzovno poročilo, da število turških vjetnikov ne znaša 50.000, ampak 80.000 mož. Turške izgube znašajo okoli 15.000 mrtvih in ranjenih. Veliko število turških vjetnikov pričča, da se je bitke pri Kumanovu udeležilo najmanj 120.000 Turkov in Albancev.

Belgrad, 19. novembra. Srbi so v Bitolju zaplenili 16 havbic, 16 topov, 8 strojnih pušk in celo vrsto zastav. Vjete generale bodo Srbi odpustili v Skopje.

Belgrad, 19. novembra. Vrednost vsega velikanskega bojnega plena, katerega so napravili Srbi v Bitolju, znaša okoli 50 milijonov dinarjev.

AFERA PROCHAZKA. ENERGIČEN KORAK POSLANIKA UGRONA.

Dunaj, 19. novembra. Avstrijski poslanik v Belgradu pl. Ugron je dobil od zunanjega ministrstva ukaz, naj napravi energične korake pri srbski vladi radi zadeve avstrijskega konzula v Prizrenu, Prochazke. Demarche Ugron se najbrže izroči že danes in ima namen, na vsak način doseči zvezo avstrijskega zunanjega ministrstva s Prochazko. Ni izključeno, da bo danes poslanik Ugron zahteval ob srbske vlade tudi zadoščenje. Demarche nima značaja ultimata. O konzulu Prochazki še dosedaj ni nobenih vesti. »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da postopanje avstrijske vlade v zadevi konzula Prochazke nima nobene zveze z avstrijsko-srbskim konfliktom radi srbskih luk ob Jadranskem morju. Afera Prochazka se nikakor ne da zavlačevati, kakor vprašanje glede srbskih luk, ampak se mora nemudoma rešiti. Dokler ta afera ne bo rešena, tudi ni pričakovati mirnega izida drugega konflikta.

KONFERENCA GROFA BERTHOLDA Z VOJVODO AVARNSKIM.

Budimpešta, 19. novembra. Koncem delegacij je došlo semkaj poročilo, da bodo poslani trzozeve napravili še tekom današnjega dne nov korak pri srbski vladi. Zunanji minister grof Berchtold je tozadevno že konferiral z italijanskim poslanikom vojvodo Avarnskimi. Italijanski poslanik je dopoldne konferiral z budimpeštanskim italijanskim konzulom, popoldne pa zopet z grofom Berchtoldom.

MIROVNA POGAJANJA.

Sofija, 19. novembra. Bolgarski ministrski svet je na prošnjo turške vlade radi mirovni pogajanj odgovoril Kiamil paši, da je Bolgarsko tozadevno že stopila v zaščito v kabinetu ostalih držav in da v kratkem predloži mirovne pogoje.

Sofija, 19. novembra. Vlada se je angleški vladi na njenem posredovanju za mir zahvalila z motivacijo, da se je Turčija tozadevno že direktno obrnila na Bolgarsko in da se bo Bolgarska pogajala direktno s Turčijo.

PREGANJANJE JUGOSLOVANOV.

Reka, 19. novembra. Okrajno sodišče na Sušaku je uvedlo preiskavo proti 12 Hrvatim, ki so preteklo nedeljo aranžirali manifestacijske balkanske demonstracije v Sv. Lucia di Kostrema. Proti vsem 12 obtožencem je vložena tožba zaradi veleizdaje in razžaljenja Veličanstva. Razprava se bo vršila v Zagrebu. Radi udeležbe pri teh demonstracijah je bilo tudi v Reki več oseb aretiranih.

PRORAČUNSKI ODSEK.

Dunaj, 19. novembra. Poslanci S. L. S. in Rusini so danes izjavili, da bodo v proračunskem odseku nadaljevali s svojo obstrukcijo in skušali preprečiti sprejem proračuna. Načelnik hrvaško-slovenskega kluba poslanec Dulibič je izjavil, da glede obstrukcijske taktike ni nikakega formalnega sklepa, da pa se je položaj vsled razpusta šibeniškega in splitskega občinskega sveta silno poostiril.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Dijak gimnazije išče inštrukcije kot domači učitelj. Naslov pove »Prva anončna pisarna«.

Rabjen pisalni stroj

se po ceni proda. — Vprašanja naj se naslovijo pod »Pisalni stroj 100« na »Prvo anončno pisarno«.

Pozor! Pozor!

Kdor hoče imeti lepo

električno razsvetljavo,

naj se oglasi pri trg. zastopniku

Francu Železniku,
v Ljubljani, Sodna ulica št. 6, I. nadstr.

Največja in najcenejša zaloga električnih

„Ergo Wolfram“ žarnic.

Najfinjši

SPIRIT

iz žita oddaja na debelo od 60 litrov naprej po nizki tovarniški ceni veležanjarna 250

M. ROSNER Co.

v Ljubljani, poleg pivovarne „UNION“.

Brzojavka.

V italijanski kuhinji

hotela pri Maliču nasproti glavne pošte se dobe vsak dan asortirane morske ribe. Vina samo iz najboljših kleti in sicer: brionska, porenška iz agrarnega zavoda. Opolo-vino po 72 v liter za družine na dom postavljeno itd.

Teodor Kunc

Prešernova ulica 5
I. nadstropje.

Damski modni salon

za angleška
in francoska
dela se priporoča.

KLOBUKI

moderno nakiteni, oblike,
kakor vse potrebščine za
: modistke prodaja ceno :

Minka Horvat

Ljubljana, Stari trg št. 21.
: Popravila točno in najceneje. :

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dolenca, v Prešernovi ulici

pod tovarniško ceno.

Dobra postrežba.

Podpisani vljudno naznanjam, da prevzamem in otvorim dne 16. t. m. dobroznan

gostilno „pri Stirnu“

Sp. Siška, Celovška cesta 22.

zopet na svoj račun. Pri tej priliki se priporočam cenjenemu občinstvu za obilen obisk ter zagotavljam dobro in ceno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

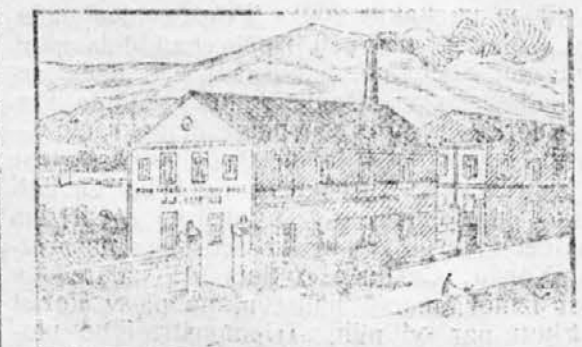
Stirn.

Cene zmerne.

Prva tržaška tovarna žitnih drož

(kvasa)

ki je urejena po najmodernejšem sistemu, naznanja svojim cenj. odjemalcem in vsem drugim pekovskim mojstrom in trgovcem, da je bila te dni častno odlikovana z zlatim lkolajnam in križci v Rimu in Parizu in sicer za najboljšo blago s ču-



dovito močjo, in za svojo izbornost trajnost.

V interesu je torej samih pekovskih mojstrov in trgovcev, da se naročajo izključno le pri omenjeni tovarni, ker dobe najboljšo blago po zmerni ceni in ker obenem podpirajo narodno in slovensko obrt.

Priporočajoč se za obilna naročila beležim se z odličnim spoštovanjem lastnik tovarne

I. I. SUBAN
Tret-Vrdela.

Junaški sen črnogorskega kralja Nikite I.

ko je leta 1867 gledal v duhu zmagovalno osvobodilno vojsko ter v proroškem duhu spesnil himno „Onam' onamo“, ki sedaj tako razvnelje duše Jugoslovanov.

Andantino eroico e marziale.

Vglasbil Fr. Vimer.



O-nam', o-na - mo! za br-da o - na, Go - vo-re, da je



raz - o-ren dvor, Mo - je-ga ea - ra, o - na-mo, ve - le,



Bi - o je ne - gda ju - nač-ki zbor. Onam' onamo! za brda ona,



Govore, da je razoren dvor Mojega cara, onamo, vele, Bio je negda junaški zbor.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblast-

veno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.



Dalnogleda, toplo-

mere, in zrakovne vse vrste.

Očala, ščipalniki natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštne prosto.

Krojaštvo

Ivan Kersnič

v Ljubljani 249

Sv. Petra cesta št. 32, I. nad.

(poleg kavarnе „Avstrija“)

najnovejše mode, solidno delo, zmerne nizke cene, znano pohvalna postrežba.

20% do 30%

znižane cene radi preogromne zaloge oblek, raglanov in zimskih sukenj za gospode in dečke, najmo lernejših damskih kostumov, plaščev, paletotev, bluz in kril.

V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.

„Angleško skladišče oblek“

O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.



Največja zaloga ur, zlataine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Lastna potokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarnišča znanaka

„IKO“

Cenik zastonj in poštne prosto.



V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 do 60 K komad, tako da si vsakdo lahko izbere.

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Ustanovljeno leta 1900.

Odlikovanai

Pariz 1905

London 1905

Ob nedeljah se dobivajo venci v isti hiši v I. nadstr.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

nagrobni vencev in trakov

z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

FR. IGLIČ Ljubljana,
Mestni trg št. 11-12.